

Verslag presentatie: Hoofd- en onderaannemerschap door de Viersprong

Ervaringen van De Viersprong met hoofd- en onderaannemerschap
Tijdens bijeenkomst 13 november 2017 voor jeugdhulpaanbieders segment B en C
Regio Amsterdam-Amstelland & Zaanstreek-Waterland

Nicole Koenen en Peter Peeters van De Viersprong vertellen tijdens de bijeenkomst op 13 november 2017 over hun ervaringen met betrekking tot hoofd- en onderaannemerschap. De Viersprong is inmiddels in 16 tot 20 regio's gecontracteerd. Elke regio heeft een eigen inkoopstelsel. Ook zijn er al een aantal regio's in Nederland die werken met zorgprofielen, en hoofd- en onderaannemers. Op meerdere plekken heeft De Viersprong dus al ervaring met de samenwerking.

Verslag presentatie

Introductie de Viersprong

De Viersprong is een specialistische GGZ aanbieder en heeft ook een volwassenen hulpaanbod. Voor de jeugd betreft het zorgaanbod van De Viersprong een systeem therapeutische aanpak voor specifieke doelgroepen:

- hoog complexe multiprobleem-gezinnen;
- gezinnen waarbij jongeren seksueel grensoverschrijdend gedrag vertonen;
- gezinnen waarbij forse verwaarlozing en kindermishandeling plaatsvindt.

Dit zorgaanbod wordt ambulante aan huis aangeboden. Daarnaast biedt De Viersprong ook een behandelplan op de locatie van De Viersprong voor jongeren met borderline problematiek.

Er wordt eerst een filmpje getoond uit een andere regio (West Brabant West). De werkwijze in West Brabant West komt aardig overeen met de werkwijze die vanaf 2018 in deze regio's wordt gehanteerd. In West Brabant West wordt al een paar jaar gewerkt met profielen en ook met het constructieve hoofd- en onderaannemerschap.

Dynamiek in hoofd- en onderaannemerschap

De Viersprong licht toe dat veel van de dynamiek in hoofd- en onderaannemerschap over *samenwerken* en *vertrouwen* gaat. Van belang hiervoor is dat men contact legt en kennis maakt met elkaar. Gekeken moet dan worden wie waar goed in is, wat men elkaar kan bieden en waar men elkaar op kan bevragen.

Voor iedereen is het pionieren, ook nog steeds voor De Viersprong, ondanks dat zij dit al in een andere regio een paar jaar doet. Het is nieuw, spannend en niemand is deze manier van werken gewend. Daarom is het volgende belangrijk: durf, vertrouw elkaar en ga een kijkje in elkaars keuken nemen.

Belangrijk is daadwerkelijk aan de slag te gaan en het beste van beide organisaties voor een

gezin te doen en dit dan te monitoren. Wat vindt het gezin, en wat vinden de aanbieders ervan? En wordt het resultaat ook beter?

Transparantie en resultaatmeting

Als het oefenen is gedaan, en duidelijk is wat elkaars meerwaarde is, wat moet dan met elkaar worden afgesproken? En hoe kan gezorgd worden dat meer gezinnen worden geholpen en wat men daar over moet afspreken? In elk geval moet worden afgesproken wie de hoofd- en onderaannemer is. Men loopt risico's en springt in een vijver. De Viersprong vertrouwt erop, en dit is ook tot nog toe de ervaring hoe men ontvangen is in Amsterdam, dat men steeds in gesprek blijft om de zorg beter en effectiever te maken.

Transparantie is ook belangrijk, omdat men resultaatmetingen moet doen. Bijvoorbeeld als een kind weer met plezier naar school moet gaan. Als dit niet lukt en er een onderwijs vervangende vorm moet worden georganiseerd, hoe regelt men dit dan en wat spreekt men dan met elkaar af?

1+1=3

1+1=3. De Viersprong is als hoofdaannemer, maar ook als onderaannemer, op zoek naar vormen van samenwerking die de 3 gaan brengen. De Viersprong heeft meerdere vormen van die samenwerking. Namelijk op het gebied van gesloten Jeugdzorg om snel te kunnen afschalen naar ambulante en naar weer thuis wonen. Dit, omdat De Viersprong ook als gesloten jeugdhulpaanbieder vindt dat kinderen eigenlijk thuis moeten wonen. Als dit even niet kan, moet met elkaar worden geregeld dat een kind veilig is. Men is wel samen bezig met het kind vanaf het begin om te zorgen dat het kind uiteindelijk weer naar huis kan.

Rondom crisis doet De Viersprong ook veel zaken samen met een landelijke organisatie die gezinshuisplaatsen biedt. Crisis is eigenlijk een kans om dingen te gaan veranderen en moet men niet laten uitdoven, maar oppakken als het vuur heet en hoog is. Daarom heeft De Viersprong een arrangement ontwikkeld. In West Brabant West zijn de jeugdhulpaanbieders gedwongen om in zorgcombinaties met elkaar te werken en men wordt niet gegund als men dit niet kan. De Viersprong vindt dit fantastisch, omdat dit een instrument is om tot samenwerking te komen. Dit vanwege het feit dat in West Brabant West bleek dat het heel lastig is voor jeugdhulpaanbieders om daadwerkelijk met elkaar te gaan samenwerken.

Goede zorg leveren

De Viersprong vindt dat hoofd- en onderaannemerschap geen doel is. Het doel is om goede zorg met elkaar te leveren en dat men elkaar vindt op die intentie en daar het gesprek over aan gaat. De Viersprong is zelf content met deze manier van werken.

Vragen vanuit de zaal

- *Is er wel eens iets fout gegaan?*

De Viersprong antwoordt dat in één van de eerste samenwerkingen wat naïef is afgegaan op de goede intenties van een andere aanbieder en vergeten is te vragen om een "keer in de keuken te mogen kijken" en te kijken wat de aanbieder tot nu toe gedaan had. De Viersprong kwam er toen achter dat deze partij niet kon leveren wat afgesproken was. Dit is zuur, omdat er dan een lastig verhaal is richting de gemeente. De Viersprong heeft hier van geleerd dat het niet meteen groot aan gepakt moet worden, maar dat het belangrijk is elkaar eerst te leren

kennen.

- *Hoe zorgt men ervoor dat de verschillen in de regio's goed worden ingeregeld?*
De Viersprong heeft het nog niet aan gedurfd om iets in te regelen en dit tegelijkertijd in meerdere regio's aan te bieden, omdat dit lastig is. Zeker als men dit met meerdere partijen gaat doen. Voor de backoffice van de aanbieder is het nu al heel lastig als in verschillende regio's wordt gewerkt.
- *Onderaannemer, uurtje factuurtje?*
De Viersprong zegt dat dit kan als men het eens is over het behaalde resultaat. Als men er in een eerste of tweede casus erachter komt dat men toch niet tevreden is over de manier waarop men met elkaar acteert, dan volgt er geen derde keer meer.
- *Als men een structurele relatie heeft met een onderaannemer, hoe onderhandelt men dit dan uit omdat de hoofdaannemer als verantwoordelijke door de gemeente wordt gezien?*
De Viersprong wijst erop dat hoofd- en onderaannemer het eerst met elkaar moeten regelen voordat zij überhaupt de stap naar de gemeente zetten. Getracht wordt te meten met dezelfde maat als dat De Viersprong zichzelf de maat neemt. De Viersprong is op de hoogte hoe de zorgpaden zijn ingericht, welke functiemix men daarin heeft en wat daarin de te verwachten uitkomst is. Op het moment dat De Viersprong in zee gaat met een onderaannemer, kan worden gevraagd hoe deze een en ander heeft geregeld. De Viersprong vertrouwt erop dat de gemeenten checken of gecontracteerde partijen aan de vereisten voldoen.
- *Weet men van tevoren al wat men kan verwachten van elkaar en wat de te behalen doelen zijn?*
De Viersprong verwijst in dit verband naar de website en vertelt dat het heel belangrijk is dat men als aanbieder op de website plaatst waar men wel en niet van is. Dit maakt het makkelijker voor de jeugdprofessional, de ouders en ook de zorgaanbieders onderling. Belangrijk is deze transparantie te leveren. Men werkt met gezinnen waar niet alles aan de voorkant al helemaal te plannen en dicht getimmerd kan worden. Hier is men samen bij en op het moment dat er iets verandert in de situatie, dan bespreekt men dit.
- *Hoe maakt men een inschatting van de profielen en wat men inzet?*
De Viersprong antwoordt dat een aanbieder hier eigenlijk alle vrijheid in heeft in wat men doet als men het doel maar behaalt. Ook wie en wat men hiervoor inzet is aan de aanbieder.
- *Wat gebeurt er als blijkt dat het doel helemaal niet behaald gaat worden. Wat is de ervaring van De Viersprong hiermee?*
De Viersprong antwoordt dat men dan teruggaat naar de gemeente/lokaal team en uitlegt wat er gedaan is in het gezin, wat daar de opbrengst van was en dat wat aanvankelijk was afgesproken nu niet meer haalbaar is. Er wordt niet van de aanbieders gevraagd om door te blijven rommelen. De Regio Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland vult aan dat het zeker niet de bedoeling is door te rommelen, maar de gemeente wel verwacht van de hoofdaannemer dat er geacteerd wordt als ouderproblematiek belemmerend blijkt te zijn op het te behalen resultaat. Belangrijk is hierop te acteren en andere onderdelen te activeren. De

Viersprong geeft aan dat als blijkt dat men onderdelen door een onderaannemer moet laten uitvoeren, dat het dan ook van belang is om als hoofdaannemer in gesprek te blijven met een onderaannemer. Onderaannemer moet dan ook inzage geven in waar zij mee bezig is. De Regio Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland wijst op het belang van het perspectiefplan en ook dat het lokale team betrokken is. Men weet niet altijd van te voren wat er speelt, en soms kan er gaandeweg extra problematiek naar boven komen. Het lokale team kan hierop acteren.

- *Het kan voorkomen dat psychiatrie in het spel is en dat een lokaal team daar niet deskundig is. Hoe kan dit dan met de gemeente worden besproken?*

De Regio Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland antwoordt dat dan contact opgenomen moet worden met een aanbieder om aan te schuiven om hulp aan de ouders te kunnen verlenen. Als het niet lukt om de hulp georganiseerd te krijgen, dan is toch het advies het lokale team erbij te betrekken om hierop te acteren. Het gaat erom dat men met elkaar de hulp organiseert die in een gezin nodig is.

- *Eigenlijk ligt de moeilijkste taak bij het lokale team, omdat deze in hele korte tijd een hele grondige analyse en risicotaxatie in kaart moet brengen. Hierin zit de grootste zorg van de vraagsteller, en zij is benieuwd naar de ervaringen van De Viersprong hierbij.*

De Viersprong merkt op dat als er bij een behandeling zaken naar voren komen die de ouders betreffen, het juist een mogelijkheid biedt om met zijn allen voor het hele gezin de beste zorg te regelen. Ook de lokale teams staan voor een hele switch in het takenpakket, maar tegelijkertijd is men hier samen bij met zijn allen. De lokale teams gaan in de leerstroom mee. Het is daarom heel belangrijk dat men zich als zorgaanbieder presenteert waar men van is en waar men op aangesproken mag worden. Vaak komt men er dan gezamenlijk uit.

- *Dit is heel erg mooi, maar tegelijkertijd staat er een zin in één van de inkoopdocumenten dat het echt niet de bedoeling is om tussentijds de SPICS te veranderen.*

De regio Amsterdam-Amstelland & Zaanstreek-Waterland geeft aan dat dit wel kan, maar dat dit een uitzondering moet zijn. De regio legt uit dat het uitgangspunt is dat een aanbieder alles mag doen wat nodig is. Aanbidders worden namelijk gecontracteerd om alles te *doen* wat nodig is. Belangrijk is om daarom de eigen creativiteit te gebruiken en de expertise van anderen, als gaandeweg blijkt dat de problematiek net iets anders is dan gedacht. Als blijkt dat men met het gemiddelde tarief structureel niet uitkomt, dan kan men hierover het gesprek aangaan met de gemeenten. Dit gaat dan niet over de eerste casus waarin men dit tegenkomt. Gebruik alle creativiteit en mogelijkheden om het probleem op te lossen.